

L'enrenou serbi

Torna a moure's el teatre serbi. I era previsible. Tard o d'hora, els sectors de la república sèrbia de Bòsnia que finalment han apostat per la pau havien de xocar amb tots aquells que van fer del sagnant conflicte, i ara de la precarietat de la pau, el seu *modus vivendi*.

L'escenari polític que es va dibuixar el setembre de l'any passat, arran de les eleccions generals configurades en el pla de pau de Dayton, ha acabat consolidant-se. Fa un any només es perfilaven les siluetes de la crisi. Ara ja ha esclatat: la fractura intersèrbia és servida.

La derrota del projecte serbi a Bòsnia per la intervenció de les tropes de l'OTAN va tenir un valor afegit: la irrupció en la República Serbska de sectors que començaven a qüestionar la gestió del nucli de poder format al voltant de Radovan Karadzic. De seguida es va formar una dialèctica política i econòmica entre les dues ciutats (Pale i Banja Luka) que aglutinen els dos sectors en disputa.

Pale, una estació d'esquí a 20 km de Sarajevo i autèntic laboratori de l'horror bosnià, representa l'origen de la guerra, el símbol de la derrota posterior, el féu dels més obscurs interessos econòmics de tots aquells personatges —Karadzic al capdavant— que s'han fet d'or durant la guerra i que encara continuen treient suc del perillós impàs en què ha caigut el procés de pau.

Banja Luka, el principal nucli urbà de la República Serbska, sotmesa avui a una brutal crisi econòmica per la paràlisi de Dayton, rep en pròpia carn les conseqüències de la gestió corrupta de la posguerra portada a terme per la camarilla de Karadzic. L'ex-líder dels serbis de Bòsnia, apartat per Occident de qualsevol càrrec de poder visible, continua, no obstant això, des del rerefons de la poderosa maquinària política del seu partit, l'SDS, manipulant els fils de la república. Ell i el seu entorn són els autèntics responsables que les institucions comunes bosnianes elegides el 14 de setembre estiguin a hores d'ara totalment estrangulades. I amb elles, òbviament, la pau.

L'agudització de l'escanyament econòmic paral·lel a l'enriquiment del nucli de Pale és el factor que ha empès l'actual presidenta serbo-bosniana establerta a Banja Lu-

ka, Biljana Plavsic, a presentar batalla a Karadzic, conscient que rebria el suport de la comunitat internacional.

El diari *The New York Times* assegurava recentment que Karadzic controla un monopoli sobre la venda de gasolina, tabac i altres mercaderies a través de dues companyies que dirigeix entre bastidors amb Momcilo Krajisnik, el membre serbi de la presidència tripartida de Bòsnia. Uns negocis fraudulents que priven la República Serbska i Bòsnia de quantiosos ingressos fiscals.

Plavsic va denunciar, emparada per sectors militars fidels de Banja Luka, un intent de cop d'estat de Karadzic. I aquest, sempre des de l'ombra, ha llançat una contraofensiva per destituir la presidenta. Aquesta greu crisi, la possibilitat que la fractura desembocui en un enfrontament militar interserbi, sembla haver espavilat una mica l'OTAN. És per això que la setmana passada va llançar l'operació de caça de criminals de guerra a la població de Prijedor. L'objectiu final seria neutralitzar definitivament Karadzic i portar-lo al Tribunal de l'Haia.

Slobodan Milosevic, fins ara president de Sèrbia i involucrat en una complicada operació política com a nou president de la nova Iugoslàvia, ha intervingut en la crisi oferint-se com a "mediador". Fonts diplomàtiques asseguruen que Milosevic no vol que, de sobte, Biljana

Plavsic esdevingui la interlocutora preferida de la comunitat internacional per als afers serbis de Bòsnia. D'aquesta i de més qüestions han parlat el president serbi i Radovan Karadzic en les seves reunions semisecretes a Belgrad esbombades per la premsa internacional. Milosevic és conscient que la pista dels crims de Karadzic acaba en la seva pròpia persona i no li convé la modificació de l'*statu quo* a la República Serbska en uns moments tan crucials per ell. Impedit constitucionalment per renovar càrrec a la presidència sèrbia, és ja des de la setmana passada president federal i vol promoure canvis adequats perquè el nou càrrec, ara merament representatiu, tingui un poder real. Plavsic ha esdevingut una amenaça real per al binomi Milosevic-Karadzic. Però al darrere hi ha plantejat un gravíssim conflicte interserbi que exigirà un dur compromís de la comunitat internacional. ■

EDUARD SANJUAN

*“Milosevic és conscient que la pista dels crims de Karadzic acaba en la seva pròpia persona i no li convé que es modifiqui l'*statu quo* a la República Serbska en uns moments tan crucials per ell.”*